

Hollolan kunnan ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2021

Hollolan kunnan elinvoimavaliokunnan valvontajaosto 21.4.2021

Lähtökohdat

Ympäristönsuojelulaki

Valvontaohjelma on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista sekä niiden muusta säännöllisestä valvonnasta. Ohjelmaan sisällytetään tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista.

Ohjelmassa kuvataan edellisen kauden tavoitteiden toteutuminen. Toteumatietoja hyödynnetään seuraavien ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa.¹

Valvontaohjelma perustuu valvontasuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 2017–2021. Valvontasuunnitelmaa on päivitetty lakimuutosten johdosta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnasta ei ole poistunut laitoksia, mutta niitä on siirtynyt ELY-keskukselta kunnan valvontaan. Valvontaan on lisätty uusi yleinen ilmoitusmenettely.

Maa-ainelaki Valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.²

Jätelaki Nykyisellä valvontasuunnitelmakaudella tuli veloitteeksi laatia kokonaan uusi jätelain valvontasuunnitelma. Kyse on jätteen ammattimaisen keräyksen sekä vaarallista jätettä tuottavien toimintojen valvonnasta.³ Valvontaohjelma on laadittu vuosille 2019 – 2021. Vuodesta 2022 eteenpäin jätelain valvonta sisällytetään ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan.

Lakimuutokset ovat lisänneet kunnan ympäristönsuojelun työmäärää. Voimavarat eivät ole vastaavasti lisääntyneet.

¹ Ympäristönsuojelulaki (YSL, 527/2014) 168.4 §, Ympäristönsuojeluasetus (YSA, 713/2014) 30

² Maa-ainesasetus (926/2005, 7 §)

³ Jätelaki (646/2011) 124 §

Maksut

Säännöllisen valvonnan maksut on kytketty valvontaohjelman olemassaoloon. Kun valvontatoimenpide on suunnitelmallinen ja valvontaohjelmassa määritetty, siitä voidaan periä maksu.⁴

Hollolassa on käytössä ympäristönsuojelun taksa ja maa-ainestaksa. Tietyistä jätelain valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu ympäristönsuojelutaksan mukaisesti.

Julkisuus

Valvontasuunnitelma ja -ohjelma perusteineen ovat julkisia asiakirjoja. Asiakirjojen valmisteluun liittyvät perusteet, kuten yksittäisten tarkastuskohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheyden suunnittelu, esitetään kyseiselle toiminnanharjoittajalle pyydettäessä.

⁴ YSA perustelumuistio (ympäristöministeriö 25.8.2014), YSL 205 §

Valvonnan toteutuma vuonna 2020

Vuoden 2020 valvontaohjelman mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset on esitetty alla olevassa taulukossa. Ensimmäistä kertaa seurattiin suunnitelmallisesti vuosiraportoinnin toteutumista.

Toimiala	Kohteita	Suunnitellut tarkastukset	Toteutuneet tarkastukset	Vuosiraportointi toimitettu luvan mukaisesti
Metsä- ja metalliteollisuus	2	-	-	1 (Herralan saha ei toiminnassa)
Energiantuotanto	2	-	-	2
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi ja käsittely	4	2	0	3
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	12	4	0	10
Mineraalituotteiden valmistus	6	-	-	5
Eläinsuojat	21	2	3	18
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	8	2	1	5 (huom. loput 3 toimintaa ei aloitettu)
Muu toiminta	2	1	1	2
Rekisteröitävät toiminnot	5	1	2	-
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	-	-	-	-
Yhteensä	62	12	5	
Maa-ainesluvut	23	22	4	-
Yhteensä, ympäristöluvut ja maa-ainesluvut	85	34	9	

Ympäristövalvonnan työtilannetta on viime vuosina kuvannut poikkeuksellisuus. Vuonna 2020 poikkeuksen aiheutti

koronaviruspandemia. Koko tarkastuskausi työskenneltiin etätöyönä. Ohjeena oli pitää sosiaalista etäisyyttä. Tarkastusten toteumaan vaikuttivat puutteet ja epäselvät toimintatavat mm. seuraavissa seikoissa: asiakaskäynnit, suojarusteet, siirtymät tarkastuksille, mahdolliset etätarkastukset ja paperiasiakirjat. Työajan hallintaa vaikeuttivat ennakoimaton ja aikataulutettu edistämistehtävien hankerahoituksen lisäys valtionhallinnolta sekä etätöy.

Jätelain valvonta

Vuodelle 2020 oli suunniteltu tehtäväksi seuraavat tarkastukset:

- Salpakankaan teollisuusalue: vaarallista jätettä tuottavien toimijoiden valvontatarkastukset
- Kukonkoivun teollisuusalue: vaarallista jätettä tuottavien toimijoiden valvontatarkastukset

Näistä tarkastuksista toteutuivat Salpakankaan teollisuusalueelle suunnitellut tarkastukset (13 kpl). Valvontaa tehtiin riskiperusteisesti. Valvontakohteiksi valittiin autokorjaamot ja autoalalla toimivat yritykset. Valvontaa pyrittiin tekemään yhteistyössä pelastusviranomaisen kanssa. Valvontakäyntien yhteydessä toimijoille jaettiin tietoa ja ohjeistusta, mm. pienteollisuuden pohjavesiopas ja autokorjaamoalan ympäristöohje.

Muu valvonta Vuonna 2020 vireillepanoasioita ratkaistiin 5 kpl.

Vireillepanoasioiden kappalemäärät vireilletulovuoden mukaan:

Vireilletulovuosi	Keskeneräisiä hallintoasioita ko. vuodelta
2016 tai aiemmin	9
2017	4
2018	8
2019	12
2020	14
Keskeneräisiä hallintovireillepanoja	47

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on ratkaisupakko kirjallisten vireillepanojen ja omassa valvonnassa esille tulleiden selvien rikkomusten osalta. Tällaisia valvonta-asioita oli vireillä vuoden 2020 lopussa 47 eri tapausta. Vuotta aiemmin, vuoden 2019 lopussa, tapauksia oli vireillä 30 kpl.

Vireillepanoasioiden ratkaisemisen osalta ei ole asetettu tavoitteita, joten toteuman arviointiakaan ei tehdä. Hallintoasioiden käsittelyä koskee viivytyksettömyyden vaatimus. Ympäristöviranhaltijan on noudatettava vaatimusta virkavastuunsa nojalla. Usean vuoden, jopa yli viiden vuoden, käsittelyaikoja ei voida pitää hyväksyttävänä.

Hollolan ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2021 valvontatoimenpiteiksi

Vuoden 2021 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen sekä maa-aineslupakohteiden suunnitelma on esitetty alla olevassa taulukossa.

Tavoitteena on tehdä 10 suunnitelmallista tarkastusta ympäristöluvanvaraisiin kohteisiin ja 20 suunnitelmallista maa-aineslupatarkastusta. Tarkastuksista laaditaan muistio, joka lähetetään toiminnanharjoittajalle.

Tarkastusten toteumasta raportoidaan vuoden 2022 alussa. Ympäristövalvonnan työtilanteesta johtuen vuonna 2020 tekemättä jääneitä tarkastuksia ei voida tehdä, vaan ne jäävät väliin.

Vuonna 2021 tehostetaan vuosiraporttien valvontaa. Toiminnanharjoittajia tiedotetaan tehostamisesta. Raporttien tarkastamisesta peritään maksu. Jos toiminnanharjoittajaa laiminlyö velvoitteensa ja raportointia joudutaan pyytämään kehotuksella, peritään lisämaksu kuluvan työn mukaan.

Toimiala	Kohteiden lukumäärä	Suunnitellut tarkastukset 2021
Metsä- ja metalliteollisuus	2	-
Energiantuotanto	2	-
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi ja käsittely	2	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	11	4
Mineraalituotteiden valmistus	5	-
Eläinsuojat	19	3
Liikenne	1	-
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	8	1
Muu toiminta	3	-
Rekisteröitävät toiminnot	5	1
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	1	-
Yhteensä, ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröidyt kohteet	59	10
Maa-ainesluvut	20	20
Yhteensä	79	30

Maa-aineslupakohteiden valvonta

Lähtökohtaisesti maa-ainesalueet tarkastetaan vuosittain. Koska kohteet tarkastetaan usein, tarkastuksissa voidaan keskittyä vuosittain tiettyyn teemaan. Vuoden 2021 tarkastusten teema täsmentyy sen jälkeen, kun avoin ympäristötarkastajan virka on täytetty.

Yleisesti ottaen tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Ottoalueen etenemä selvitetään.

Tarkastus suoritetaan lisäksi maa-aineslupan haltijan, asianosaisten tai muiden perusteltujen vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Hollolassa on voimassa olevia maa-aineslupia yhteensä 20 kpl, joista kolme on ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisia yhteislupia (tilanne 23.3.2021).

Jätelain valvonta

Jätelain valvontasuunnitelmassa vuosille 2020 – 2021 valvonta-alueiksi on osoitettu Kukonkoivun ja Ojastenmäen teollisuusalueet, Salpakankaan ja Soramäen alueet, Tiilikankaan, Tiilijärven ja Kankaantilan alueet sekä Paimelan ja Kalliolan alueet.

Selvää on, että valvontasuunnitelmaa ei pystytä noudattamaan suunnitelman mukaisesti, koska yksi ympäristötarkastajan virka jäi avoimeksi alkuvuodesta 2021. Normaalissa resurssitilanteessakin on tehty vain osa suunnitelman mukaisista tarkastuksista. Suunnitelma täsmentyy, kun uusi viranhaltija aloittaa tehtävässään.

Muu valvonta Vireillepanoasioiden ratkaisemisen osalta ei ole asetettu tavoitteita eikä osoitettu resursseja.

Hallintopakko- ja muiden valvonta-asioiden valvontaa tehdään ilmoitusten, työtilanteen, resurssien ja työnjohdon ohjauksen mukaan.

Lisätietoja: www.hollola.fi